

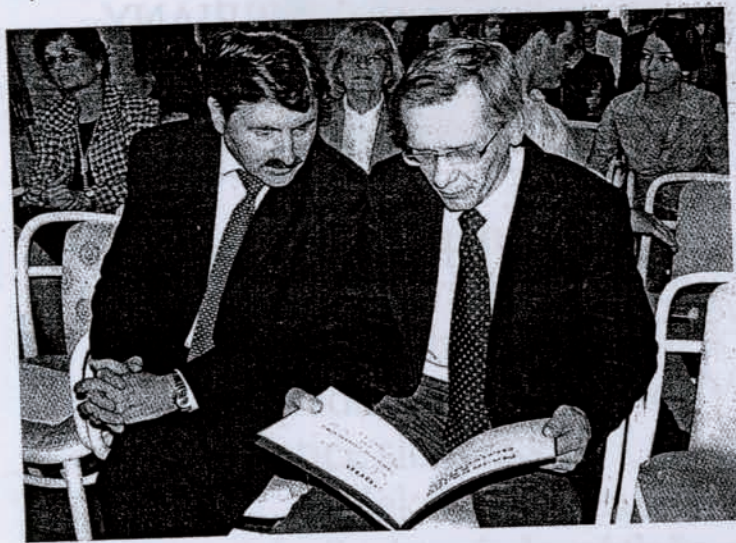
Krásna kniha tvrdo bojuje o svoju pozíciu na pulloch

Korunka krásy patrí aj knihám

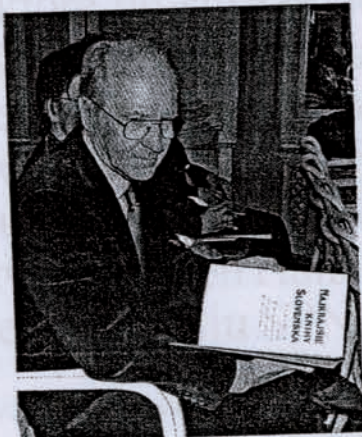
Výsledky a ocenenia 17. ročníka súťažnej prehliadky Najkrajšie knihy Slovenska sme zverejnili už v minulom čísle, takže v súčasnosti sa vrátíme k pekným knihám niekoľkými postrehmi zo slávnostného vyhodnotenia. Vo forme pohľadu odborníkov, ktorí mali tú česť ich hodnotiť, ale aj ich tvorcov.

Potešiteľný je narastajúci počet prihlásených kníh, čo je dôkazom, že o knihy je stále záujem. Avšak ako zhodne tvrdia vydavatelia i predajcovia, knižná idylka to rozhodne nie je. „V dobe, keď o úspechu rozhodujú peometre a kultúru nahradila zábava“ – ako povedal predseda poroty Luboslav Paľo na slávnostnom oceňovaní – „musí krásna kniha tvrdo bojovať o pozíciu na knižných pulloch. Oproti pretlaku povrchnosti a masovosti môže krásna kniha zaujať srdcom – krásou. Teda tým, čo sa nedá naprogramovať, mediálne vykalkulovať...“

Ocenené knihy potvrdzujú odbornú a umeleckú erudovanosť ilustrátorov, dizajnérov, fotografov, reproštedií. V niekoľkých prípa-

doch sa podarilo dosiahnuť takmer ich dokonalú súhrnu. Teší fakt, že napríklad v oblasti grafického dizajnu sa profilujú mená, respektíve značky, ktoré sú zárukou kvality. Už tradične bola vysoká úroveň polygrafického a knižárskeho spracovania. obzvlášť niektoré výtvarné a odborné publikácie si v tomto smere zaslúžia absolútorium. Vynikla krása učebnice. Závanom čerstvého vetrička bola kategória študentských prác. Viaceré z nich naozaj nadchli porotu svojou slobodou, novátorským riešením, výtvarnosťou. Porotu zaujal aj vydavateľský pro-

jekt haptických ilustrovaných kníh pre nevidiace deti. Ide priam o Hrebendovský počin. Ručne vyrobené knižky by privítali profesionálneho partnera pri výrobe, pretože vďačných čitateľov by si určite našli.“

Medzi ocenenými bol aj výtvarník, dizajnér, hudobník či vydavateľ Igor Cvacho (o ktorom sme už na našich stránkach viackrát písali). Prevzal Cenu Ministerstva kultúry SR vydavateľstvu za bibliofilské vydanie za knihu *Panta rei*. Pri tej príležitosti sme sa s ním aspoň v krátkosti porozprávali.

● Ako vnímate ocenenie?

Igor Cvacho: Ocenenie autora vždy poteší, je to akési pohľadanie za to, že sa niečo podarilo. To potrebuje každý autor, aby sa presvedčil, že jeho tvorba nie je márna, že netvorí sám pre seba, ale pre potešenie druhých. Takéto ocenenie, ktoré sa raz za čas podarí získať, človeku dodá ďalší podnet pre nové projekty. Aspoň ja to tak cítim.

● Čo Vás inšpirovalo a čím je kniha výnimočná?

Igor Cvacho: Tvorbe krásnych kníh, bibliofilii – kníh pre zberateľov a fajnšmekrov – sa venujem už dlhšie programovo. Je to už deviaty projekt. Vždy na začiatku je myšlienka – v tomto prípade to bola knižka *Panta rei*, ktorá symbolizuje plynutie času, plynutie všetkého okolo nás a stvárnili sme to s priateľom Mariánom Geišbergom, ktorého som oslovil ako vynikajúceho básnika a literáta (nie ako herca), ktorý napísal veľmi

presvedčivé štatné texty eseisticko-filozofického charakteru. Knižka dostala formu štyroch ročných období – jar, leto, jeseň, zima, ktoré vlastne symbolizujú štyri ľudské obdobia života – detstvo, mladost, zrelosť a starosť. Vznikla taká knižná výpoveď, ktorú som sa snažil dizajnovane a výtvarne čo najkrajšie spracovať a „zabaliť“. Mám pocit, že dobrá vec sa podarila dotiahnuť do konca. Už pri tvorbe knižky som mal dobrý pocit, že sa deje niečo nadštandardné a tá niť sa nakoniec podarila dotiahnuť až do toho zdarného konca, že bola ocenená. Knižka je zaujímavá po literárnej i vizuálnej stránke a v tej súvislosti treba pripomenúť aj jej ďalších spoluautorov. Či už tlačiar Tíbor Balca, ktorý odviezol výbornú robotu i vynikajúcu knižárku Lidu Mlichovú. Typický bibliofilský náklad, 80 exemplárov knihy, ktorých počet je limitovaný hlavne originálnymi grafickými listami, by malo obohatiť zbierky zberateľov.

Zaslúženú pozornosť (i Cenu Ministerstva školstva SR) získala aj učebnica *Matematika pre 9. ročník špeciálnych základných škôl a taktiež aj pracovný zošit k tejto učebnici*. Jej autorkou je Lýdia Melišková, ktorá zúročila takmer 30-ročné skúsenosti z práce v špeciálnom školstve a ruku k dielu pridal aj grafik Igor Imro, ktorý citlivo pripojil kúzelné ilustrácie k matematickým príkladom tak, aby viedli deti k ich vyriešeniu. Učebnicu v náklade 4 tisíc kusov vytlačili v prešovskom Polygrafe a pracovný zošit v bratislavskej Slovenskej Grafii.

Pre autorov kníh a vydavateľov namiesto záveru pripomenieme informáciu, že v roku 2010 bude Slovensko hosťovskou krajinou knižného veľtrhu v Bologni. Je to jedna z najväčších svetových prehliadok knižnej kultúry. Teda aj tej slovenskej, čo by malo byť výzvou k spoločnému úsiliu pri reprezentácii našej kultúry, našej krajiny. Súťažná prehliadka *Najkrajšie knihy Slovenska* je dôkazom, že máme čo ponúknuť.

-red-